ഗരുഡപുരാണമ്/ബ്രഹ്മകാണ്ഡഃ (മോക്ഷകാണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 23

ശ്രീഗരുഡമഹാപുരാണമ് 23
ശ്രീകൃഷ്ണ ഉവാച .
സോമസ്യ പുത്രീ പൂർവസർഗേ ബഭൂവ ഭാര്യാ മദീയാ ജാമ്ബവതീ മമ പ്രിയാ .
താസാം മധ്യേ ഹ്യധികാ വീന്ദ്ര കിഞ്ചിദ്രുദ്രാദിഭ്യഃ പഞ്ചഗുണൈർവിഹീനാ .. 3,23.1 ..

യദാവേശോ ബലവാൻസ്യാദ്രമായാം തദാനാസ പ്രിയതേ കേശവോലമ് .
യദാവേശാദ്ധ്രാസമുപൈതി കാലേ തദാ താസാം സാമ്യമാഹുർമഹാന്തഃ .. 3,23.2 ..

ലക്ഷ്മ്യാവേശഃ കിഞ്ചിദസ്ത്യേവ നിത്യമതസ്താഭ്യഃ കിഞ്ചിദാധിക്യമസ്തി .. 3,23.3 ..

ഗരുഡ ഉവാച .
താസാം മധ്യേ ജാമ്ബവന്തീ തു കൃഷ്ണ ആരാധനം കീദൃശം സാ ചകാര .
തന്മേ ബ്രൂഹി കൃപയാ വിശ്വമൂർതേ ആധിക്യേ വൈ കാരണം താഭ്യ ഏവ .. 3,23.4 ..

ഗരുഡേനൈവമുക്തസ്തു ഭഗവാൻ ദേവകീസുതഃ .
മേഘഗംഭീരയാ വാചാ ഉവാച വിനതാസുതമ് .. 3,23.5 ..

ശ്രീകൃഷ്ണ ഉവാച .
യാ പൂർവസർഗേ സോമപുത്രീ ബഭൂവ പിതുർഗൃഹേ വർതമാനാപി സാധ്വീ .
ജന്മ സ്വകീയം സാർഥകം വൈ ചകാര പിത്രാ സാകം വിഷ്ണുശുശ്രൂഷണേ ന ച .. 3,23.6 ..

ശുശ്രാവ നിത്യം സത്പുരാണാനി ചൈവം ചക്രേ സദാ വിഷ്ണുപാദപ്രണാമമ് .
ചക്രേ സദാ താരകസ്യാപി വിഷ്ണോഃ പ്രദക്ഷിണം സ്മരണം കുർവതീ സാ .. 3,23.7 ..

പിത്രാ സാകം സാ തു കന്യാ ഖഗേന്ദ്ര വൈരാഗ്യയുക്താ ശ്രവണാത്സംബഭൂവ .
കേശം ച മിത്രം ദ്വിരദാദികം ച അനർഘ്യരത്നാനി ഗൃഹാദികം ച .. 3,23.8 ..

സർവം ഹ്യേതന്നശ്വരം ചൈവ മേനേ മമാധീനം ഹരിണാ വൈ കൃതം ച .
യേനൈവ ദത്തം പുത്രമിത്രാദികം ച തേനാ ഹൃതം വേദനാം നൈവ ചക്രേ .. 3,23.9 ..

അദ്യൈവ വിഷ്ണുഃ പരമോ ദയാലുഃ ദയാം മയി കൃതവാംസ്തേന സുഷ്ഠു .
പിത്രാ സാകം കന്യകാ സാ തു വീന്ദ്ര സദാത്മനി ഹ്യമലേ വാസുദേവേ .. 3,23.10 ..

ഏകാന്തത്വം സുഷ്ഠു ഭക്ത്യാ ഗതാ സാ യദൃച്ഛയാ സോപപന്നേന ദേവീ .
അകല്പയന്ത്യാത്മനോ വീന്ദ്ര വൃത്തിം ചകാര യത്ഃസാവധിരാധം പ്രഥൈവ .. 3,23.11 ..

സാ വൈ വിത്തം വിഷ്ണുപാദാരവിന്ദേ ദുഃ ഖാർണവാത്തരാകേ സംചകാര .
വാഗീന്ദ്രിദ്രിയം ഖഗ സമ്യക്ചകാര ഹരേർഗുണാനാം വർണനേ വാ സദൈവ .. 3,23.12 ..

ഹസ്തൗ ച വിഷ്ണോർഗൃഹസംമാർജനാദൗ ചകാര ദേവീ ഗാത്രമലാപഹാരമ് .
ശ്രോത്രം ച ചക്രേ ഹരിസത്കഥോദയേ മോക്ഷാദിമാർഗേ ഹ്യമൃതോപമേ ച .. 3,23.13 ..

നേത്രം ച ചക്രേ പ്രതിമാദിദർശനേ അനാദികാലീനമലാപഹരിണീ .
സദ്വൈഷ്ണവാനാം സ്പർശനേ ചൈവ സംഗേ നിർമാല്യഗന്ധാനുവിലേപനേ ത്വക് .. 3,23.14 ..

ഘ്രാർണേന്ദ്രിയം സാ ഹരിപാദസാരേ ചകാര സംസാരവിമുക്തിദേ ച .
ജിഹ്വേന്ദ്രിയം ഹരിനൈവേദ്യശേഷേ ശ്രീമത്തുലസ്യാദിവിമിശ്രിതേ ച .. 3,23.15 ..

പാദൗ ഹരേഃ ക്ഷേത്രപഥാനുസർപണേ ശിരോ ഹൃഷീകേശപദാഭിവന്ദനേ .
കാമം ഹ്യദാസ്യേ തു ഹരിദാസ്യകാമ്യാ തഥോത്തമശ്ലോകജനാശ്ചരന്തി .. 3,23.16 ..

നിഷ്കാമരൂപേ ച മതിം ചകാര വാഗിന്ദ്രിയം സ്തവനം സ്വീചകാര .
ഏവം സദാ കാര്യസമൂഹമാത്മനാ സമർപയിത്വാ പരമേശപാദയോഃ .. 3,23.17 ..

തീർഥാടനാർഥം തു ജഗാമ പിത്രാ സാകം ഹരേഃ പ്രീണനാദ്യർഥമേവ .
ആരാധയിത്വാ ബ്രാഹ്മണാന്വിഷ്ണുഭക്താനാദൗ ഗൃഹേ വസ്ത്രസംഭൂഷണാദ്യൈഃ .. 3,23.18 ..

പശ്ചാത്കല്പം കാരയാമാസ ദേവീ വിഷ്ണോരഗ്രേ തീർഥയാത്രാർഥമേവ .
യാവത്കാലം തീർഥയാത്രാ മുകുന്ദ താവത്കാലം തൂർധ്വരേതോ ഭവാമി .. 3,23.19 ..

യാവത്കാലം തീർഥയാത്രാം കരിഷ്യേ താവദ്ദത്താദ്വൈഷ്ണവാനാം ച സംഗമ് .
ഹരേഃ കഥാശ്രവണം സ്യാന്മുകുന്ദ നാവൈഷ്ണവാനാം സംഗിനാമങ്ഗസംഗമ് .. 3,23.20 ..

സുഹൃജ്ജനൈഃ പുത്രമിത്രാദികൈശ്ച ദീർഥാടനം നൈവ കുര്യാം മുകുന്ദ .
കുർവന്തി യേ കാമ്യയാ തീർഥയാത്രാം തേഷാം സംഗം കുരു ദൂരേ മുകുന്ദ .. 3,23.21 ..

ശാലഗ്രാമം യേ വിഹായൈവ യാത്രാം കുർവന്തി തേഷാം കിം ഫലം പ്രാഹുരാര്യാഃ .
യദാ തീർഥാനാം ദർശനം സ്യാത്തദൈവ ശാലഗ്രാമം പുരതഃ സ്ഥാപയിത്വാ .. 3,23.22 ..

തീർഥാടനം പാദചൈരൈഃ കൃതം ചേത്പൂർണം ഫലം പ്രാഹുരാര്യാഃ ഖഗേന്ദ്ര .
പാദത്രാണം പാദരക്ഷാം ച കൃത്വാ തീർഥാടനം പാദഹീനം തദാഹുഃ .. 3,23.23 ..

യോ വാഹനേ തുരഗേ ചോപവിഷ്ടസ്തീർഥാടനം കുരുതേ ചാർധഹീനമ് .
വൃഷാദീനാം വാഹനേ പാദമാഹുഃ പരാന്നാനാം ഭോജനേ വ്യർഥമാഹുഃ .. 3,23.24 ..

മഹാത്മനാം വേദവിദാം യതീനാം പരാന്നാനാം ഭോജനേ നൈവ ദോഷഃ .
സംകല്പയിത്വാ പരമാദരേണ ജഗാമ സാ തീർഥയാത്രാർഥമേവ .. 3,23.25 ..

ആദൗ സ്നാത്വാ ഹരിനിർമാത്യഗന്ധം വിസർജയിത്വാ ശ്രവണം വൈ ചകാര .
പിത്രാ സാകം ഭോജനം ചാപി കൃത്വാ അഗ്രേ ദിനേ ക്രോശമേകം ജഗാമ .. 3,23.26 ..

തത്ര ദ്വിജാൻപൂജയിത്വാന്നപാന രാത്രൗ തത്ത്വം ശ്രാവയാമാസ ദേവീ .
ഏവം യാത്രാം യേ പ്രകുർവന്തി നിത്യം തേഷാം യാത്രാം സഫലാം പ്രാഹുരാര്യാഃ .. 3,23.27 ..

വിനാ ദയാം തീർഥയാത്രാ ഖഗേന്ദ്രവ്യർഥേത്യേവം വീന്ദ്ര ചാഹുർമഹാന്തഃ .
ദിവാ രാത്രൗ യേ ന ശൃണ്വന്തി ദിവ്യാം ഹരേഃ കഥാം തീർഥമാർഗേ ഖഗേന്ദ്ര .. 3,23.28 ..

വ്യർഥംവ്യർഥം തസ്യ ചാഹുർഗതം വൈ അശ്വാദീനാം വാഹനാനാം ച വിദ്ധി .
അശ്വാദീനാമപരാധം വദസ്വ ഗങ്ഗാദീനാം ദർശനാത്പാപനാശഃ .. 3,23.29 ..

ക്ഷേത്രസ്ഥവിഷ്ണോർദർശനാത്പാപനാശോ മാർജാരസ്യാപ്യപരാധം വദസ്വ .
ക്ഷേത്രസ്ഥവിഷ്ണോഃ പൂജനാത്പാപനാശഃ പൂജാവതാമപരാധം വദസ്വ .. 3,23.30 ..

ജപാദീനാം കുർവതാം പാപനാശോ വിഷ്ണോർധ്യാനാത്സദ്യ ഏവാഘനാശഃ .
അനുസംധാനാദ്രഹിതം സർവമേവ കൃതം വ്യർഥമേവേതി ചാഹുഃ .. 3,23.31 ..

അതോ ഹരേഃ പാപവിനാശിനീം കഥാം ശ്രുത്വാ വിഷ്ണോർഭക്തിമാൻസ്യാത്ഖഗേന്ദ്ര .
ദൃഷ്ട്വാദൃഷ്ട്വാ ഹരിപാദാങ്കിതം ച സ്മൃത്വാസ്മൃത്വാ ഭക്തിമാൻസ്യാത്ഖഗേന്ദ്ര .. 3,23.32 ..

പിത്രാ സാകം കന്യകാ സാപി വീന്ദ്ര ശേഷാചലസ്ഥം ശ്രീനിവാസം ച ദ്രഷ്ടുമ് .
ജഗാമ സാ മാർഗമധ്യേ ഹരിം ച സാ ചിന്തയാമാസ രമാപതിം ച .. 3,23.33 ..

കദാ ദ്രക്ഷ്യേ ശ്രീനിവാസസ്യ വക്ഷഃ ശ്രീവത്സരത്നൈർഭൂഷിതം വിസ്തൃതം ച .
കദാ ദ്രക്ഷ്യേ ശ്രീനിവാസസ്യ തുന്ദം വലിത്രയേണാങ്കിതം സുംദരം ച .. 3,23.34 ..

കദാ ദ്രക്ഷ്യേ ശ്രീനിവാസസ്യ കണ്ഠം മഹർലോകസ്യാശ്രയം കംബുതുല്യമ് .
കദാ ദ്രക്ഷ്യേ ശ്രീനിവാസസ്യ നാഭിം സദാന്തരിക്ഷസ്യാശ്രയം വൈ സുപൂർണമ് .. 3,23.35 ..

കദാ ദ്രക്ഷ്യേ വദനം വൈ മുരാരേർജനലോകസ്യാശ്രയം സർവദൈവ .. 3,23.36 ..

ശിരഃ കദാ ശ്രീനിവാസസ്യ ദ്രക്ഷ്യേ സത്യസ്യ ലോകസ്യാശ്രയം സർവദൈവ .
കടിം കദാ ശ്രീനിവാസസ്യ ദ്രക്ഷ്യേ ഭൂർലോകസ്യാശ്രയം സർവദൈവ .. 3,23.37 ..

കദാ ദ്രക്ഷ്യേ ശ്രീനിവാസസ്യ ചോരു തലാതലസ്യാശ്രയം സർവദൈവ .
കദാ ദ്രക്ഷ്യേ ശ്രീനിവാസസ്യ ജാനു സുകോമലം സുതലസ്യാശ്രയം ച .. 3,23.38 ..

കദാ ദ്രക്ഷ്യേ ശ്രീനിവാസസ്യ ജങ്ഘേ രസാതലസ്യാശ്രയേഃ സർവദൈവ .
കദാ ദ്രക്ഷ്യേ പാദതലം ഹരേശ്ച പാതാലലോകസ്യാശ്രയം സർവദൈവ .. 3,23.39 ..

ഇത്ഥം മാർഗേ ചിന്തയന്തീ ച ദേവീ ശേഷാചലേ ശേഷദേവം ദദർശ .

ഫണൈഃ സഹസ്രൈഃ സുവിരാജമാനം നാനാദ്രുമൈർവാനരൈർവാനരീഭിഃ .. 3,23.40 ..

അനന്ത ജന്മാർജിതപുണ്യസംചയാന്മയാദ്യ ദൃഷ്ടഃ പരമാചലോ ഹി .
തദ്ദർശനാദ്വാഷ്പകലാകുലേക്ഷണാ സദ്യഃ സമുത്ഥായ നനാമ മൂർധ്നാ .. 3,23.41 ..

മുഖം ച ദൃഷ്ട്വാ നമനം ച കാര്യം പൃഷ്ഠാദിഭാഗേ നമനം ന കാര്യമ് .
സാപി ദ്വിഷട്കം നമനം ച ചക്രേ ശാലഗ്രാമം സ്ഥാപയിത്വാ പുരോഽസ്യ .. 3,23.42 ..

ഇത്ഥം കാര്യം വൈഷ്ണവൈഃ പർവതസ്യ ത്വം വൈഷ്ണവൈർവിപരീതം ച കാര്യമ് .
മധ്യാന്തഃസ്ഥഃ പർവതാഗ്രേഽസ്തി നിത്യം രമാബ്രഹ്മാദ്യൈഃ പൂജിതഃ ശ്രീനിവാസഃ .. 3,23.43 ..

സുസത്തമം പരമം ശ്രീനിവാസം ദ്രക്ഷ്യേഽഥാഹം ഹ്യാരുരുക്ഷേഽചലഞ്ച .
ഇത്യേവമുക്ത്വാ കപിലാഖ്യതീർഥേ സ്ഥാനം ചക്രേ സാ സ്വപിത്രാ സഹൈവ .. 3,23.44 ..

അത്രൈവാസ്തേ ശ്രീനിവാസോ ഹരിസ്തു ദ്രവ്യേണ രൂപേണ ന ചാന്യഥേതി .
ആദൗ സ്നാത്വാ മുണ്ഡനം തത്ര കൃത്വാ തീർഥശ്രാദ്ധം കാരയിത്വാ സുതീർഥേ .. 3,23.45 ..

ഗോഭൂഹിരണ്യാദിസമസ്തദാനം ദത്ത്വാ ശൈലം ചാരുരോഹാഥ സാധ്വീ .
ശാലഗ്രാമം സ്ഥാപയിത്വാ സ ചാഗ്രേ പുനഃ പ്രണാമം സാപി ചക്രേ സുഭക്ത്യാ .. 3,23.46 ..

സോപാനാനാം ശതപര്യന്തമേവമാരുഹ്യ സാ ഹ്യുപവിഷ്ടാ തു തത്ര .
ശുശ്രാവ സാ ഭാഗവതം പുരാണം ശുശ്രാവ വൈ വേങ്കടാദ്രേഃ പ്രശംസാമ് .. 3,23.47 ..

ജൈഗീഷവ്യാദ്ഗുരുപാദാത്സുഭക്ത്യാ സുശ്രാവ തത്ത്വം വേങ്കടാദ്രേശ്ച സർവമ് .. 3,23.48 ..

ഇതി ശ്രീഗാരുഡേ മഹാപുരാണേ ഉത്തരഖണ്ഡേ തൃതീയാംശേ ബ്രഹ്മകാണ്ഡേ വേങ്കടേശഗിരിയാത്രാക്രമനിരൂപണം നാമ ത്രയോവിംശോധ്യായഃ
